

Høyring av framlegg til ny vass- og avløpsforskrift

Hyllestad kommune legg med dette framlegg til ny vass- og avløpsforskrift ut på høyring. Frist for innsending av uttale er sett til **dd. mmmm 2023**.

Høyringssvar kan sendast til **postmottak@hyllestad.kommune.no** eller **Lifjordvegen 7, 6957 Hyllestad**.

1 Bakgrunn

Ramma for kommunale vatn- og avløpsgebyr blir fastsett i kommunal forskrift. Frå 2012 er kommunen sitt høve til å krevje inn vass- og avløpsgebyr heimla i lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. Forureiningsforskrifta frå 2004 fastset ramma for gebyra og hovudreglane om utrekning og innkrevjing. Bakgrunnen for utarbeiding av ny forskrift er at kommunen ønsker at forskrifta er betre tilpassa dagens forhold.

Vass- og avløpsgebyra i Hyllestad kommune bygger på sjølvkostprinsippet, det vil seie at kommunen sine kostnadar med å tilverke tenestene skal dekkast inn gjennom dei gebyra som abonnentane betalar. Kommunen har ikkje høve til å tene pengar på tenestene. Over- eller underskot i det einkilde år skal høvesvis verte avsett eller trekt frå bundne driftsfond. Avsett overskot frå det einkilde år vert attendeført til abonnentane i form av lågare årsgebyr i løpet av ein femårsperiode. Tilsvarende vil underskot til framføring verte dekt inn over årsgebyret i løpet av ein femårsperiode. Vass- og avløpsgebyra skal ikkje finansiere andre delar av kommuneforvaltninga.

2 Oppsummering

I ny forskrift foreslår kommunen at tilknytingsgebyret settast slik at bustadabonntar betaler ein fast sats per buening, medan næringsabonntar betaler ein fast sats per brukseining. Å differensiere storleiken på gebyret etter talet på bu- og brukseiningar gjer at gebyret står betre i stil med kommunens tidsbruk ved tilknyttinga. Kommunen foreslår at tilknytingsgebyret i Hyllestad kommune settast til 12.500 kroner per buening inkludert meirverdiavgift for vatn og avløp. Tilknytingskostnadane til kommunen er hovudsakleg knytt til administrativ registreringa av ein ny abonnent.

Ny vass- og avløpsforskrift foreslår å vidareføre eit todelt årsgebyr for både vatn og avløp i ny forskrift, med ein fast og variabel del. For bustadar skal den faste delen betalast som eit gebyr per buening, medan næringsseigedomar skal betale gebyr etter fastsette kategoriar basert på vassforsyningskapasitet. Kommunen må ta omsyn til at infrastrukturkostnader knytt til vatn og avløp er relativt høgare for storforbrukande abonntar enn for ein bustadeigedom, og deler dei derfor inn i kategoriar.

Den variable delen av gebyret fastsettast som hovudregel etter målt forbruk, men for abonntar som ikkje har vassmålar må kommunen berekne forbruket. For dei utan vassmålar blir det foreslått at forbruket reknast ut frå eigedomens bruksareal (BRA) etter NS-3940, i høve til eit høvetal mellom bruksareal og vassvolum. I forslag til ny forskrift er det foreslått eit høvetal på 1,1 m³ per m² bruksareal.

Simuleringa under viser ei samanlikning av vatn- og avløpsgebyra i 2023 mellom forslag til ny forskrift og den forskrifta som gjeld i dag. Grøn bakgrunn i tabellen tydar at abonnenten vil betale mindre etter ny forskrift enn i dag, medan rød bakgrunn tydar at abonnenten vil betale meir. Denne fargekodinga er brukt gjennomgåande i notatet. I tabellane under ser ein nokon eksempel på stipulert og målt forbruk, tall i parentes er forbruk med dagens forskrift.

Årsgebyr vatn inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Leilegheit - 70 m ² stipulert forbruk	77 (108)	10 058	6 858
Einebustad - 200 m ² stipulert forbruk	220 (204)	15 845	13 133
Stort forretningsbygg - målt forbruk	1 500	65 700	85 641
Produksjonsbedrift - målt forbruk	10 000	363 838	427 960

Tabell 1 - Simulerte vassgebyr ved ny og gammal forskrift

Årsgebyr avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Leilegheit - 70 m ²	77 (108)	2 504	2 248
Einebustad - 200 m ²	220 (204)	5 006	4 566
Stort forretningsbygg - målt forbruk	1 500	27 744	29 925
Produksjonsbedrift - målt forbruk	10 000	156 625	155 250

Tabell 2 - Simulerte avløpsgebyr ved ny og gammal forskrift

3 Framlegg til ny forskrift for vatn og avløp

Dette kapittelet skisserer hovudtrekka og spesielle forhold i framlegget til ny forskrift for vatn og avløp.

3.1 Tilknytingsgebyr

Ved tilknytning til kommunalt vatn- og/eller avløpsnett er det abonnenten som står for røyrleggjarkostnaden. Kommunen har soleis ikkje direkte kostnadar knytt til tilknytninga. Kommunens kostnadar er hovudsakleg knytt til administrativ registreringa av ein ny abonnent.

I forslag til ny forskrift er tilknytingsgebyret ein fast sats kravd ved hendingane beskrive i forskrifta § 2-1 bokstav a til c. Ein fast sats vert anteke å opplevast som rettferdig for abonnentane, og vidarefører dagens tankegang.

Tilknytingsgebyret er utforma slik at bustadeigedommar skal betale per bueining, mens næringseigedommar skal betale per brukseining.

Det leggjast ikkje opp til særskilt tilknytingsgebyr ved til-/påbygg av eksisterande eigendom.

Samla inntekter frå tilknytingsgebyr avheng av nybyggings- og etableringsaktiviteten i kommunen og vil variere frå år til år. Dersom gebyrsatsen er høg vil mange tilknytningar føre til at tilknytingsgebyrinntektene utgjør ein betydeleg del av årets gebyrinntekter. Dette vil kunne påverke moglegheita til å halde årsgebyret stabilt, sidan årsgebyret må reduserast ved overskot på sjølvkostkalkylen. Eit lågt nivå på tilknytingsgebyret er i tråd med anbefalinga frå *Norsk Vann*.

I tilfelle der kommunen overtar private vass- og/eller avløpsanlegg kan kommunestyret i det enkelte tilfelle avgjere om det skal reknast gebyr for tilknytning, irekna eventuell rabatt.

Gebyrsatsen fastsetjast årleg av kommunestyret og kjem fram av gebyrregulativet. Arbeidsgruppa planlegg å føreslå at tilknytingsgebyret i Hyllestad kommune settast til 12.500 kroner inkl. mva. for høvesvis vatn og avløp.

3.2 Todelt årsgebyr

Ny vass og avløpsforskrift føreslår å vidareføre eit todelt årsgebyr med ein fast del og ein variabel del. Valet av ein todelt gebyrmodell er grunngeve med at gebyra betre vil fange opp tenestene si kostnadssamansetting, og at det gjev høve til å differensiere den faste delen av årsgebyret.

Samla abonnementsgebyrinntekter skal fortrinnsvis dekke gebyrtenesta sine forventa kapitalkostnadar (kalkulatoriske renter og avskrivningar). Desse kostnadane kan sjåast på som faste og forbruksuavhengige.

3.3 Abonnementsgebyr (Fastledd)

I den gjeldande forskrifta til Hyllestad kommune betalast abonnementsgebyr (fastledd) etter tre ulike kategoriar basert på om abonnenten er bustad eller næring og kor stort forbruk næringsaktøren har. I forslag til ny forskrift vidareførast ei liknande kategorisering.

Bustadeigedom og fritidsbustad skal betale abonnementsgebyr som ein fast sats per bueining. Det grunngevast med at bustadeigdommen og fritidsbustaden utnyttar infrastrukturen likt uavhengig av bruksareal.

Eigedom med hybel eller sokkelleilegheit betaler ikkje abonnementsgebyr for første bueining som er hybel eller sokkelleilegheit. Det grunngevast med at det er den same infrastrukturen som blir brukt, i tillegg ynskjer kommunen at det ikkje skal vere eit hinder for utleige.

Nærings- og kombinasjonseigedom skal betale fastgebyr etter fastsette kategoriar i gebyrregulativet. For desse vil fastgebyret vektast slik at fastgebyret står i forhold til abonnentane sin del av kommunen sine infrastrukturkostnadar knytt til vatn og avløp.

Næringsabonnentar i ny forskrift vil bli inndelt i sju ulike kategoriar som gir frå ein til femti abonnementsgebyr.

Næringskategoriar	Tal fastledd	m ³ låg	m ³ høg	Abonnentar vatn	Abonnentar avløp
Kategori 1	1	0	300	23	15
Kategori 2	3	300	1 000	8	4
Kategori 3	6	1 000	3 000	4	4
Kategori 4	8	3 000	6 000	1	1
Kategori 5	10	6 000	20 000	1	1
Kategori 6	20	20 000	50 000	1	0
Kategori 7	50	50 000	Over 50 000	0	0

Tabell 3 viser ein oversikt over fastledd (abonnementsgebyr) basert på vassforsyningskapasitet. Dette gjeld for nærings- og kombinasjonseigedomar. Ein kombinasjonseigedom er ein eigedom kor det både er næringsbygningar og bygningar for bustad.

Næringskategoriar	Tal fastledd	m ³ låg	m ³ høg	Abonnentar vatn	Abonnentar avløp
Kategori 1	1	0	300	23	15
Kategori 2	3	300	1 000	8	4
Kategori 3	6	1 000	3 000	4	4
Kategori 4	8	3 000	6 000	1	1
Kategori 5	10	6 000	20 000	1	1
Kategori 6	20	20 000	50 000	1	0
Kategori 7	50	50 000	Over 50 000	0	0

Tabell 3 - Oversikt over næringskategoriar, tal fastledd og tal abonnentar i kvar kategori.

Den enkelte eigedom skal betale eit gitt tal abonnementsgebyr etter denne tabellen basert på eigedomen sitt høgste vassforbruk i årene 2020-2022. Dette er ein god og tilgjengeleg approksimasjon på forsyningskapasiteten til den enkelte eigedom og difor også på kommunens infrastrukturkostnader per storforbrukande næringseigedom. Praksisen er i bruk i fleire kommunar.

Utan ei slik vektning ville kvar næringsabonnent berre betalt eit abonnementsgebyr uavhengig av eigedomen sin relative del av kommunen sin produksjons-/handteringskapasitet. Dette ville resultert i ein uheldig skeivdeling av kapitalkostnadene mellom bustad- og næringseigedomar. Tal fastledd følgjer ein avtakande funksjon gitt vassforbruk.

3.3.1 Endring av tilordna kategori for abonnementsgebyr

Det er ikkje lagt opp til at tilordna kategori for den enkelte eigedom skal kunne endrast på basis av ein reduksjon i vassforbruket. Det er fleire årsaker til dette:

- Fastleddet skal dekke kommunens kostnader knytt til den teoretiske leveringskapasiteten til kvar abonnent.
- Kommunens infrastruktur avskrivast lineært over 40 år slik at dei faste kostnadene er relativt stabile over tid og er upåverka av endringar i den enkelte abonnents varierende vassforbruk.
- Sidan kommunens kostnader innanfor vatn og avløp i sin heilskap skal dekkast av abonnentane medfører endringar av kategoritilhøyrse ein kostnadsforskyving frå ei gruppe abonnentar til ei anna.
- Dersom ein abonnent får høve til å «søke» om tilordning til ein anna kategori vil dette kunne få ein uheldig smitteeffekt samtidig som det kan føre til ein uønska «etterspørsel» etter politisk (sær-)behandling.
- Stadig endring av kategoritilhøyrse for eit stort tal næringsabonnentar kan påføre kommunen kostnader med å oppdatere fakturasystemet.

Arbeidsgruppa anbefalar å revidere kategoritilhøyrse ved jamne mellomrom, f.eks. kvart femte år. Vi tilrår at ein då ser på forbruksdata frå år 2023 og frem til sist avlesne målarstand for den enkelte eigedom. Det høgste vassforbruket i perioden bør leggast til grunn for kategoritilhøyrse.

Enkelte næringseigedomar har ikkje vassmålar og betaler følgeleg abonnementsgebyr etter areal. Dersom slike eigedomar får vassmålar bør kommunen endre tilordna kategori etter to til tre år med målaravlesingar.

Samla inntekt frå abonnementsgebyr skal fortrinnsvis dekkje kommunens kapitalkostnader, dvs. kostnader knytt til kommunen sin infrastruktur. Ein abonnent kan redusere årsgebyr for vatn og avløp ved å senke vassforbruket.

3.4 Forbruksgebyr (variabel del)

Regelverket gjev avgrensa moglegheiter til å differensiere det variable forbruksgebyret. Det anbefalast å operere med same gebyr per m³ for alle abonnentsgrupper.

Gebyret vert fastsett etter anten målt eller stipulert forbruk for bustadeigedomar, og som hovudregel etter målt forbruk for andre eigedomar.

Ved stipulert forbruk føreslår ny forskrift at forbruket vert rekna ut frå eigedomens bruksareal (BRA) etter NS-3940, i høve til eit høvetal mellom bruksareal og vassvolum. Høvetalet kjem fram av gebyrregulativet.

Gebyr for mellombels tilknytning er innarbeidd i føresegna om gebyr etter målt forbruk (variabel del av årsgebyret). Likevel kan kravet om vassmålar fråvikast dersom vassforbruket kan verte fastsett på andre måtar. I tilfelle der det ikkje er mogleg å installere vassmålar kan kommunen fastsetje eit stipulert forbruk.

3.5 Faktor for stipulert forbruk

Regelverket understrekar at det stipulerte forbruket i størst mogleg grad skal svare til reelt forbruk. I dagens gebyrregulativ stipulerast heilårsbustader til eit årleg forbruk etter arealklassar. Den vanlegaste arealklassa er 90 til 350 m² som gjer eit gebyrpliktig areal på 170 m². Det har derfor ikkje vært nokon skilnad på ei leilegheit med 90 m² og ein bustad på 350 m². Ved ein omrekningsfaktor på 1,2 m³ per m² gir det eit stipulert forbruk på 204 m³ for alle abonnentar i klasse 2.

I følgje Norsk Vann (2011) bør omrekningsfaktoren for stipulert årleg forbruk ligge mellom 1,1 – 1,3 m³ per m² bruksareal (BRA). I framlegg til ny forskrift vert det føreslått eit høvetal på 1,1 m³ per m² bruksareal, og ein går vekk frå inndeling i klasse. Høvetalet fastsetjast i gebyrregulativet.

3.6 Særskilt om vannmålar mv.

Gjeldande forskrift tek utgangspunkt i at vassmålarar eigast av kommunen. I forslag til ny forskrift vidareførast dette. Abonnentane betaler i dag ein årleg leie for innkjøp og vedlikehald av vassmålaren, som og vidareførast.

Kommunen avgjer kor mange vassmålarar den einskilde eigedom skal ha, og dessutan type, storleik og plassering på vassmålaren. Videre opnast det for at kommunen etter skjøn kan fastsette årsgebyret etter puring dersom abonnenten unnlet å lese av vassmålaren. Kommunen kan sjølv sette i verk avlesing utan ytterlegare varsel til abonnenten, og krevje særskild gebyr for dette (oppmøtegebyr for avlesing av vassmålar). Gebyret vert fastsett årleg i gebyrregulativet.

4 Gebyrsimulering

Den nye VA-forskrifta legg grunnlaget for eit nytt gebyrregulativ. Regulativet blir årleg vedtatt av kommunestyret og følgjande gebyrsimuleringar er berre eit døme på ei oppstilling. Simuleringa nedanfor viser ein samanlikning av VA-gebyra i 2023 ved ny og gjeldande VA-forskrift. Alle prisar inkluderer mva.

4.1 Abonnements- og forbruksgebyr ved ny forskrift

Vatn 2023 inkl. mva.	Eining	Gjeldande	Ny forskrift
Fastgebyr	kr/bueining	8 129	4 766
Forbruksgebyr	kr/m ³	35,08	38,03

Tabell 4 og

avløp 2023 inkl. mva. enhet gjeldande ny forskrift fastgebyr kr/bueining 1 670 1 475 forbruksgebyr kr/m³ 15,16 14,05 tabell 5 nedanfor viser forbruks- og abonnementsgebyr for vatn og avløp for ny og gjeldande VA- forskrift. Det er lagt til grunn at abonnementsgebyret skal dekke 40% av kommunens totale kostnader for vatn og avløp. Bustadeigedom, irekna fritidsbustader, skal betale abonnementsgebyr som ein fast sats per bueining, medan nærings- og kombinasjonseigedomar skal betale abonnementsgebyr etter vektakategoriar, som igjen er basert på vassforsyningskapasitet.

Vatn 2023 inkl. mva.	Eining	Gjeldande	Ny forskrift
Fastgebyr	kr/bueining	8 129	4 766
Forbruksgebyr	kr/m ³	35,08	38,03

Tabell 4 - Vatn - Forbruks- og abonnementsgebyr for ny og gjeldande VA-forskrift.

Avløp 2023 inkl. mva.	Enhet	Gjeldande	Ny forskrift
Fastgebyr	kr/bueining	1 670	1 475
Forbruksgebyr	kr/m ³	15,16	14,05

Tabell 5 - Avløp - Forbruks- og abonnementsgebyr for ny og gjeldande VA-forskrift.

4.2 Årsgebyr bustad utan vassmålar

90 % av de private vass- og avløpsabonnentar betalar i dag etter stipulert forbruk.

Stipulert - Årsgebyr Vatn inkl. mva.	m2	m3	Gjeldande	Ny forskrift
Seksjonert leilegheit (1 bueining)	50	55 (108)	11 917	6 858
Tomannsbustad (1 bueining)	120	132 (204)	15 284	9 786
Einebustad (1 bueining)	200	220 (204)	15 284	13 133
Einebustad m/hybel (2 bueiningar)	240	264 (204)	15 284	14 806

Tabell 6,

stipulert - årsgebyr avløp inkl. mva. m2 m3 gjeldande ny forskrift seksjonert leilegheit (1 bueining) 50 55 (108) 3 308 2 248 tomannsbustad (1 bueining) 120 132 (204) 4 763 3 330 einebustad (1 bueining) 200 220 (204) 4 763 4 566 einebustad m/hybel (2 bueiningar) 240 264 (204) 4 763 5 184

tabell 7 og Tabell 8 viser vass- og avløpsgebyr ved ny og gjeldande VA-forskrift for bustadeigedommar med fire størrelsar for stipulert forbruk; 50, 120, 200 og 240 m². Omrekningsfaktoren for gjeldande forskrift er 1,2 kubikkmeter per kvadratmeter, for ny forskrift er omrekningsfaktoren justert ned til 1,1 kubikkmeter per kvadratmeter. I forslag til ny forskrift går man også bort ifrå inndeling i ulike klasser for areal. Tall i parentes er forbruk ved gjeldande forskrift.

Stipulert - Årsgebyr Vatn inkl. mva.	m2	m3	Gjeldande	Ny forskrift
Seksjonert leilegheit (1 bueining)	50	55 (108)	11 917	6 858
Tomannsbustad (1 bueining)	120	132 (204)	15 284	9 786
Einebustad (1 bueining)	200	220 (204)	15 284	13 133
Einebustad m/hybel (2 bueiningar)	240	264 (204)	15 284	14 806

Tabell 6 - Simulerte vassgebyr for ulike bustadeigedommar utan vassmålar.

Stipulert - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m2	m3	Gjeldande	Ny forskrift
Seksjonert leilegheit (1 bueining)	50	55 (108)	3 308	2 248
Tomannsbustad (1 bueining)	120	132 (204)	4 763	3 330
Einebustad (1 bueining)	200	220 (204)	4 763	4 566
Einebustad m/hybel (2 bueiningar)	240	264 (204)	4 763	5 184

Tabell 7 - Simulerte avløpsgebyr for ulike bustadeigedommar utan vassmålar.

Stipulert - Årsgebyr VA inkl. mva.	m2	m3	Gjeldande	Ny forskrift
Seksjonert leilegheit (1 bueining)	50	55 (108)	15 224	9 105
Tomannsbustad (1 bueining)	120	132 (204)	20 047	13 116
Einebustad (1 bueining)	200	220 (204)	20 047	17 699
Einebustad m/hybel (2 bueiningar)	240	264 (204)	20 047	19 990

Tabell 8 - Totalt årsgebyr ved stipulert forbruk for vatn og avløp

4.3 Årsgebyr bustad med vassmålar

10 % av de private vann- og avløpsabonnentar betalar i dag etter målt forbruk.

Målt - Årsgebyr Vatn inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Seksjonert leilegheit (1 bueining)	55	10 058	6 858
Tomannsbustad (1 bueining)	140	13 039	10 090

Einebustad (1 bueining)	170	14 092	11 231
Einebustad m/hybel (2 bueiningar)	220	15 845	13 133
Burettslag (10 bueiningar)	600	29 174	70 478

Tabell 9,

Målt - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Seksjonert leiligheit (1 bueining)	55	2 504	2 248
Tomannsbustad (1 bueining)	140	3 793	3 442
Einebustad (1 bueining)	170	4 248	3 864
Einebustad m/hybel (2 bueiningar)	220	5 006	4 566
Burettslag (10 bueiningar)	600	10 768	23 180

Tabell 10 og

Målt - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Seksjonert leiligheit (1 bueining)	55	12 562	9 105
Tomannsbustad (1 bueining)	140	16 832	13 532
Einebustad (1 bueining)	170	18 339	15 095
Einebustad m/hybel (2 bueiningar)	220	20 851	17 699
Burettslag (10 bueiningar)	600	39 941	93 658

Tabell 11 viser vass- og avløpsgebyr ved ny og gjeldande VA-forskrift for bustadeigedommar med fem ulike størrelsar for målt forbruk; 55, 140, 170, 220 og 600 m³.

Målt - Årsgebyr Vatn inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Seksjonert leiligheit (1 bueining)	55	10 058	6 858
Tomannsbustad (1 bueining)	140	13 039	10 090
Einebustad (1 bueining)	170	14 092	11 231
Einebustad m/hybel (2 bueiningar)	220	15 845	13 133
Burettslag (10 bueiningar)	600	29 174	70 478

Tabell 9 - Simulerte vassgebyr for ulike bustadeigedommar med vassmålar.

Målt - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Seksjonert leiligheit (1 bueining)	55	2 504	2 248
Tomannsbustad (1 bueining)	140	3 793	3 442
Einebustad (1 bueining)	170	4 248	3 864
Einebustad m/hybel (2 bueiningar)	220	5 006	4 566
Burettslag (10 bueiningar)	600	10 768	23 180

Tabell 10 - Simulerte avløpsgebyr for ulike bustadeigedommar med vassmålar.

Målt - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Seksjonert leiligheit (1 bueining)	55	12 562	9 105
Tomannsbustad (1 bueining)	140	16 832	13 532
Einebustad (1 bueining)	170	18 339	15 095
Einebustad m/hybel (2 bueiningar)	220	20 851	17 699
Burettslag (10 bueiningar)	600	39 941	93 658

Tabell 11 - Totalt årsgebyr ved målt forbruk for vatn og avløp

4.4 Årsgebyr næring

Næring - Årsgebyr Vatn inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Liten butikk	100	16 595	8 569
Forretningsbygg	600	34 133	37 116
Stort Forretningsbygg	1 500	65 700	85 641
Kjøpesenter	5 000	188 463	228 278
Produksjonsbedrift	10 000	363 838	427 960
Stor Produksjonsbedrift	35 000	1 240 713	1 426 370

Tabell 12,

Næring - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Liten butikk	100	6 516	2 880
Forretningsbygg	600	14 098	12 855
Stort Forretningsbygg	1 500	27 744	29 925
Kjøpesenter	5 000	80 813	82 050
Produksjonsbedrift	10 000	156 625	155 250

Tabell 13 og

Næring - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Liten butikk	100	23 111	11 449
Forretningsbygg	600	48 230	49 971
Stort Forretningsbygg	1 500	93 444	115 566
Kjøpesenter	5 000	269 275	310 328
Produksjonsbedrift	10 000	520 463	583 210
Stor Produksjonsbedrift	35 000	1 240 713	1 426 370

Tabell 14 nedanfor viser vass- og avløpsgebyr ved ny og gjeldande VA-forskrift for næringseigedommar. Det er tatt utgangspunkt i seks tenkte bedrifter for målt forbruk. Den største produksjonsbedriften på vatn har ikkje tilsvarende utsløpp på avløp.

Næring - Årsgebyr Vatn inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Liten butikk	100	16 595	8 569
Forretningsbygg	600	34 133	37 116
Stort Forretningsbygg	1 500	65 700	85 641
Kjøpesenter	5 000	188 463	228 278
Produksjonsbedrift	10 000	363 838	427 960
Stor Produksjonsbedrift	35 000	1 240 713	1 426 370

Tabell 12 - Simulerte vassgebyr for ulike næringseigedommar

Næring - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift
Liten butikk	100	6 516	2 880
Forretningsbygg	600	14 098	12 855
Stort Forretningsbygg	1 500	27 744	29 925
Kjøpesenter	5 000	80 813	82 050
Produksjonsbedrift	10 000	156 625	155 250

Tabell 13 - Simulerte avløpsgebyr for ulike næringseigedommar

Næring - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldande	Ny forskrift

Liten butikk	100	23 111	11 449
Forretningsbygg	600	48 230	49 971
Stort Forretningsbygg	1 500	93 444	115 566
Kjøpesenter	5 000	269 275	310 328
Produksjonsbedrift	10 000	520 463	583 210
Stor Produksjonsbedrift	35 000	1 240 713	1 426 370

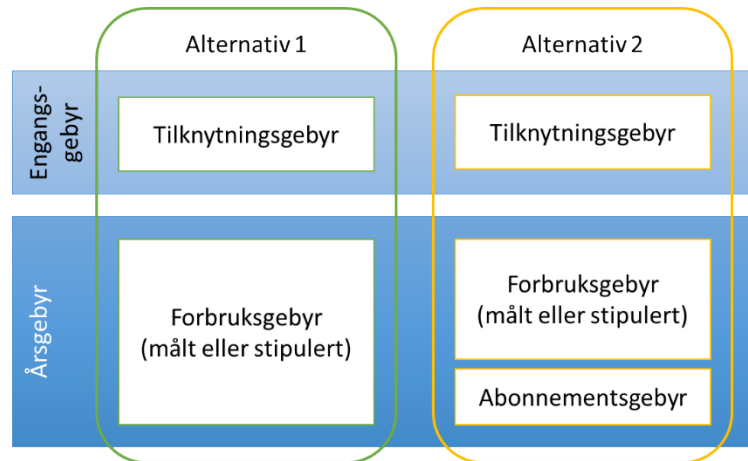
Tabell 14 - Samlet årsgebyr næring for vann og avløp

5 Nærare om sentrale reglar

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg, og tilhøyrande forskrift, seier at kommunane kan dekke inn inntil 100 % av sine kostnader med vatn og avløp gjennom gebyr. Vidare seier lova med tilhøyrande forskrift at gebyra skal bestå av eingongsgebyr for tilknytning og årlege gebyr. Ved berekning av sjølvkost bør dei til ei kvar tid gjeldande retningsliner for berekning av sjølvkost for kommunale betalingstenester leggest til grunn.

Dei årlege gebyra skal anten reknast ut på grunnlag av vassforbruk, eller ei todelt gebyrordning med ein fast og ein variabel del. Figur 1 skisserer dei to alternativa.

Figur 1 - Vass- og avløpsgebyr

5.1 Tilknytningsgebyr

Tilknytningsgebyret er eit eingongsgebyr. Det skal ikkje krevjast nytt gebyr ved ominnreiing eller bruksendring. Kommunen har høve til å krevje tillegg i gebyret ved tilbygg eller påbygg. Kommunen kan då bestemme at tilleggsggebyret berre skal betalast når utvidinga utgjør eit visst minsteareal.

5.1.1 Kostnadsgrunnlag

I forskrifta med kommentarar er det ikkje spesifisert kva for kostnader som skal dekkjast inn gjennom tilknytningsgebyret, men intensjonen er at det skal dekke ein samsvarande del av kommunen sine samla kostnader med vassforsyning og avløp. Gebyret skal reknast ut for den einskilde faste eigedom eller for den einskilde bueining på eigedomen.

5.1.2 Høve til å krevje inn gebyret

Plikt til å betale eingongsgebyr for tilknytning oppstår når det vert bygd på ein elles gebyrpliktig eigedom, eller når gebyrplikt for bygd eigedom finn stad etter *lov om kommunale vass- og avløpsanlegg* § 3. Kommunen bestemmer når gebyra forfell til betaling. Det kan ikkje stillast krav om betaling av tilknytningsgebyr før utferdning av byggetillating.

5.2 Årsgebyr

5.2.1 Berekningsmåte

Årsgebyr kan verte utrekna på to ulike måtar. Gebyret kan reknast ut på bakgrunn av målt eller stipulert vassforbruk, eller kommunen kan velje ei todelt gebyrordning der årsgebyret består av ein fast og ein variabel del. Det er ikkje tillate å fastsette minimumsgebyr. Dersom årsgebyret vert rekna ut frå stipulert forbruk, skal det stipulerte forbruket i størst mogleg grad svare til reelt forbruk.

I tilfelle der vassforbruket vert stipulert, skal for bustadeigedomar busetnaden sitt areal leggest til grunn, då dette er anteke å gje best uttrykk for vassforbruket over ein lengre periode.

Kommunen avgjer sjølv om tidlegare arealutrekningar skal nyttast, eller om det skal settast i verk ny utrekning. Kommunen må i den kommunale forskrifta gjere greie for dei utrekningsprinsippa som ligg til grunn for å fastslå stipulert forbruk for ulike bruksareal. Det kan takast omsyn til busetnadens art og bruk, og dessutan eigedomen sin storleik og tilstand. Prinsipielt gjeld det at vassmengd inn = avløpsmengd ut.

Både kommunen og den einsskilde gebyrpliktige kan krevje at årsforbruket vert fastsett ut frå målt forbruk. Den einsskilde gebyrpliktige må sjølv koste på slik måling, og målinga må utførast med vassmålar etter kommunen si tilvising.

5.2.2 Eigedom som ikkje vert brukt som bustad (næring mv.)

For næringseigedom og andre eigedomar som ikkje vert brukt som bustad, er hovudregelen at årsforbruket, eventuelt den variable delen av årsgebyret, vert utrekna på grunnlag av målt vassforbruk. Er det ikkje installert vassmålar, kan det fastsettast særlege reglar eller verte inngått særlege avtalar om utrekning av gebyret.

Kommunen har avgrensa høve til å sette lågare gebyr for desse eigedomane enn det som ville følge av kommunen sin ordinære utrekningssmåte for bustadeigedomar. Det er ikkje høve til å fastsette ein rein kvantumsrabatt for storforbrukarar av vatn.

For bedrifter, gartneri, gardsbruk og anna verksemd der avløpsmengda avvik vesentleg frå vassforbruket, kan det verte inngått avtale basert på avvikande avløpsmengd.

Det kan gjerast frådrag for vatn som går inn i bedrifta sine produkt, eller av andre grunnar ikkje vert sleppt ut i avløpsnettlet frå næringseigedomar og andre eigedomar nemnt ovanfor.

Det kan utreknaast auka avløpsvassmengd i forhold til målt vassforbruk dersom overvatn vert ført til avløp. For eigedomar med installert sprinklaranlegg kan det gjerast særlege avtalar slik at kommunen sine kostnader blir dekte.

5.2.3 Fastsetjing av særlege reglar

Det kan fastsettast særlege reglar til dømes for busetnad som berre er i bruk delar av året, som har eit særleg stort areal i forhold til vassforbruk og avløpsmengd eller som har tomt som medfører stort vassforbruk. Andre kriterium, som til dømes gebyrpliktige sin privatøkonomi, tal personar eller tal våtrom i huset, kan ikkje leggjast til grunn for gebyrutrekninga.

Føresegnene gjev høve til å fastsetje ulike utrekningssmåtar for eigedomar med ulik bruk. Dette inneber ikkje at sjølve prisen per m³ vatn/avløp kan settast forskjellig for dei ulike eigedomane.

5.2.4 Abonnementsgebyr (fast del i todelt modell)

Ein eventuell fast del (abonnementsgebyr) skal vere stabil og ikkje avspegle variasjon i forbruk. Den faste delen av årsgebyret bør ikkje hindre den einsskilde abonnent i å kunne påverke sitt eige gebyr gjennom å regulere vassforbruket. Ved ressursknappheit kan kommunen vurdere å fastsette gebyret på grunnlag av forbruk åleine, det vil seie at gebyret berre er basert på ein forbruksavhengig variabel del.

Generelt er det vanleg at den faste delen speglar dei faste kostnadane (typisk kapitalkostnader) knytt til tenesta. Samstundes vert det tilrådt at abonnementsgebyret ikkje overstig 50 % av årsgebyrinntektene. Dette for å fremme sparing av vatn.

5.2.5 Ulike gebyrsatsar

Utgangspunktet er at dei same gebyrsatsane skal gjelde i heile kommunen. Følgjande unntak gjeld:

1. Tilknytingsgebyret kan differensierast avhengig av om den gebyrpliktige har betalt refusjon etter plan- og bygningsloven eller andre former for opparbeidingskostnader for tekniske anlegg som er utført etter planar godkjende av kommunen. Reglar om differensierte gebyrsatsar må fastsettast i kommunen si forskrift.
2. Det kan fastsettast ulike gebyrsatsar for tilknytning- og årsgebyr dersom eit vass- eller avløpsanlegg eller større eining av dette medfører vesentleg høgare eller lågare kostnader enn dei andre. Det kan berre fastsettast lågare gebyrsatsar dersom kostnadane med å forsyne forbrukarane med vatn i eit vassforsyningsområde er mindre kostbart enn i eit anna vassforsyningsområde i kommunen. Med gebyrsats vert meint kostnad per måleining for årsgebyr eller tilknytingsgebyr. *Forbrukerkjøpsloven* gjev likevel forbrukar moglegheit til å krevje eit passande prisavslag på levert vatn dersom vasskvaliteten er dårleg i periodar.
3. Det kan vidare verte fastsett ulike gebyrsatsar for tilknytings- og årsgebyr for ulike bustadkategoriar, der det er ulike kostnader forbunde med betening av ulike bustadkategoriar. Til dømes kan det fastsettast lågare gebyrsatsar for blokkleigheiter på bakgrunn av at kostnadane med leidningsnett er lågare per bueining for desse bustadkategoriane enn for meir spreidde bustadeiningar.
4. Det kan fastsettast høgare gebyrsats for avløpsvatn som er meir forureina enn vanleg kommunalt avløpsvatn, og som det kostar kommunen meir å behandle.

Avgrensingar nemnd ovanfor gjeld ikkje fordelinga av den faste delen av årsgebyret ved bruk av todelt gebyrordning.

5.2.6 Andre forhold

Kommunen kan ikkje krevje tilleggsgjeld eller auke gebyrsatsen ved manglande etterleving av pålegg. Likevel kan kommunen krevje dekt faktiske direkte kostnader som kommunen har pga. manglande etterleving av pålegg knytt til den einskilde eigedom.

Ved omlegging eller utbetring av avløpsleidningar kan kommunen krevje at eigar av tilknytt stikkeleidning set i verk tilsvarande omlegging eller utbetring.

Unnlèt gebyrpliktig å etterkome pålegg om utbetring av lekkasjar som medfører forureining kan det fastsettast tvangsmulkt. Vedtak om tvangsmulkt fastsettast i høve til forureiningslova sin § 73. Kommunen har myndigheit til å vedta tvangsmulkt på dei områda der dei etter loven og forskrifter elles har forureiningsmyndigheit. Tvangsmulka skal ha ein storleik som gjer det ulønsamt å ikkje følgje kravet. Innkravd tvangsmulkt tilfell staten. Sjå § 9.9 i forslag til ny forskrift.

Om renteplikt ved for sein betaling eller tilbakebetaling av vass- og avløpsgebyr gjeld reglane i *lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane* § 26 tilsvarande. Forfalle krav på årsgebyr er sikra med pant i eigedomen etter *panteloven* § 6-1.

Lokale forskrifter for fastsetjing av vass- og avløpsgebyr er framleis gjeldande så langt dei ikkje er i strid med krava i kapittel 16 i *forureiningsforskriften* eller inntil kommunen bestemmer noko anna. Forskrifter med minimumsgebyr skulle vore endra før 1.1.2008.

6 Gjeldande lokal forskrift

Gjeldande forskrift i Hyllestad kommune heiter *Forskrift om vass- og avlaupsgebyr* og er heimla i *lov av 31. mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter*. Forskrifta blei vedteke av Hyllestad kommunestyre 03. april 2001.

6.1 Tilknytingsgebyr

Dagens tilknytingsgebyr vert fakturert for eigedom der det står bygg, eller ved fyrstegongs oppføring av bygg på eigedom, som vert tilknytt vass- og/eller avløpsnett. Tilknytingsgebyret er ein fast sats uavhengig av kva for ein type abonnent som knytast til. Tilknytingsgebyret kan sjåast i **Error! Reference source not found.** under.

Tilknytingsgebyr 2023	Eining	Vatn inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Eingongsgebyr for tilknytning	kr/tilknytning	12 500	12 500

Tabell 15 - Tilknytingsgebyr 2023

6.2 Årsgebyr

Etter gjeldande forskrift betalar vass- og avløpsabonnentane i Hyllestad kommune eit todelt årsgebyr. Dette inneber at abonnentane vert belasta eit abonnementsgebyr, uavhengig av forbruk, og dessutan eit variabelt ledd som er fastsett på grunnlag av målt eller stipulert forbruk. Bustad og fritidseigedomar betalar i utgangspunktet ein fast sats per eining. Næringseigedomar, offentlege verksemder og kombinasjonsbygg betalar eit abonnementsgebyr som er vekta litt høgare enn for bustad. Næring betalar eksempelvis 1,6 abonnementsgebyr for vatn i 2023.

Forbruks- og abonnementsgebyr	Eining	Vatn inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Fastgebyr	kr/bueining	8 129	1 670
Forbruksgebyr	kr/m ³	35,08	15,16

Tabell 16 nedenfor viser forbruks- og abonnementsgebyra i Hyllestad kommune for 2023.

Forbruks- og abonnementsgebyr	Eining	Vatn inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Fastgebyr	kr/bueining	8 129	1 670
Forbruksgebyr	kr/m ³	35,08	15,16

Tabell 16 - Forbruks- og abonnementsgebyr 2023

Årsgebyr 2023	m ³	Vatn inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Målt forbruk - Leiligheit i burettslag	55	10 058	2 504
Målt forbruk - Tomannsbustad	140	13 039	3 793
Målt forbruk - Einebustad	170	14 092	4 248

Stipulert forbruk - Burettslag 50 m ²	108	11 917	3 308
Stipulert forbruk - Tomannsbustad 150 m ²	204	15 284	4 763
Stipulert forbruk - Einebustad 200 m ²	204	15 284	4 763

Tabell 17 under viser døme på årsgebyr for målt og stipulert forbruk.

Årsgebyr 2023	m ³	Vatn inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Målt forbruk - Leiligheit i burettslag	55	10 058	2 504
Målt forbruk - Tomannsbustad	140	13 039	3 793
Målt forbruk - Einebustad	170	14 092	4 248
Stipulert forbruk - Burettslag 50 m ²	108	11 917	3 308
Stipulert forbruk - Tomannsbustad 150 m ²	204	15 284	4 763
Stipulert forbruk - Einebustad 200 m ²	204	15 284	4 763

Tabell 17 - Årsgebyr 2023

7 Arbeidsgruppa

Framlegg til ny forskrift for vatn og avløp er utarbeidd av teknisk eining i Kristiansund kommune. Momentum Solutions AS har vore sparringspartner.

Målsetjinga med arbeidet har vore å lage ei forskrift som er rettferdig, tydeleg og fleksibel. Rettferdig: Gebyra skal spegle dei ulike brukargruppene sitt kostnadsnivå på best mogleg måte. Tydeleg: Forskrifta skal vere lett å lese og handheve med klart og forståeleg språk utan uklare, eller vanskelege, formuleringar. Fleksibel: Forskrifta viser til årlege kommunestyrevedtak for gebyra sin storleik.

Teknisk eining, Hyllestad kommune.